

***Atlanti* 29, br. 1 i 2 (2019), *Atlanti+* 29, br. 2.**

Međunarodni institut za arhivsku znanost Trst i Maribor (www.iias-trieste-maribor.eu), Glavno ravnateljstvo za arhive Italije (www.archivi.beniculturali.it) i Državni arhiv u Trstu (www.archiviodistatotrieste.it) organizatori su 29. međunarodnoga arhivskoga dana održanoga 21. i 22. listopada 2019. godine u Kopru, Slovenija. Počasni pokrovitelj skupa bilo je Međunarodno arhivsko vijeće (ICA). Međunarodno arhivističko savjetovanje bilo je posvećeno dvjema temama: *Pitanja arhivske znanosti* i *Odjeci društvenih promjena na arhivsku teoriju i praksu*. Dvadeset i devet izlaganja stručnjaka i znanstvenika iz Austrije, Bjelorusije, Bosne i Hercegovine, Češke, Finske, Hrvatske, Italije, Kazahstana, Mađarske, Njemačke, Omanskoga Sultanata, Poljske, Rumunjske, Rusije, Slovenije, Srbije i Ukrajine objavljena su u časopisima *Atlanti* i *Atlanti+*.

U časopisu *Atlanti* 29, br. 1, objavljeni su radovi teme *Pitanja arhivske znanosti* i uvodna riječ direktora Instituta Petra Pavela Klasinca *Arhivska znanost i reakcije na društvene promjene u arhivskoj teoriji i praksi – danas*. Elena Romanova u radu *Arhivska znanost: Most između tradicije i inovacije* piše o arhivskoj znanosti kao znanosti koja pomoću normi razvija načine zaštite, postupanja, unaprjeđenja i opisivanja arhivskoga nasljeđa. Arhivska znanost ima dugu povijest nastajanja i samo-identifikacija, a sažima metode i tehnike brojnih drugih znanstvenih disciplina. Arhivska je znanost, upravo zahvaljujući i multidisciplinarnosti svojih metoda te potrebnom znanju, samostalna znanstvena disciplina. U Rusiji je centralizirani model arhivskoga istraživanja nastao 1996. godine, utemeljenjem Svesovjetskoga znanstvenoga i istraživačkoga instituta za uredsko i arhivsko poslovanje (VNIIDAD). Centralizirani način organizacije arhivskih istraživanja pod nadzorom upravljačkoga tijela na polju arhivskoga poslovanja ima svoje prednosti i nedostatke. U razdoblju digitalne transformacije arhivske sfere i nedostatka ljudskih, materijalnih, tehnoloških i financijskih resursa, međuinstitucionalna i međunarodna suradnja je put kojim treba ići. Arhivska znanost treba izgraditi nove puteve kojima će doći do novih saznanja. U svojem radu *Arhivist – čuvar ljudskih prava* Jelka Melik iznosi kako društvene promjene iziskuju promjene na području zaštite aktivnoga i arhivskoga gradiva. Jedna od najvažnijih promjena svakako je regulacija arhivske struke. Arhivisti su čuvari kulturnoga nasljeđa, no sve više postaju i čuvari ljudskih prava. Deklaracije i zakoni o ljudskim pravima u zadnjih su pola stoljeća sve važniji. Zakon o ljudskim pravima dvojak je. Na jednoj je strani pučki pravobranitelj, na drugoj su potencijalni kršitelji ljudskih prava. Iskustva 20. stoljeća dovela su do potrebe uzdizanja zaštite ljudskih prava na međunarodnu pravnu razinu. Zadaće modernih arhivista, koji trebaju pružiti dokumente neophodne za zaštitu ljudskih prava, treba regulirati međunarodnim mehanizmima. Živana Hedbeli u radu *Zašto odabrati arhivistiku, zašto postati, biti i ostati arhivist/ica?* elaborira dio razloga zašto biti arhivist. Pravično obraditi i prezentirati gradivo zahtijeva istraživački rad, te sve osobe koje vole neprestano usavršavanje znanja obradom gradiva dolaze na svoje. Arhivisti

odsjeka za gradivo izvan arhiva najaktivnije sudjeluju u oblikovanju pisanoga nasljeđa. Arhivi organiziraju predavanja, tečajeve, priređuju izložbe i potiču zanimanje za arhivsko gradivo i arhivsku djelatnost. To je polje u kojem arhivist, odnosno arhivistica može najviše pomicati granice. Rijetke su generacije koje imaju privilegij sudjelovanja u promjeni paradigme svoje znanosti, u njezinu određivanju i oblikovanju. Rad u arhivu posredno zadovoljava mnoge potrebe. Najvažnije, omogućava postojanje arhivista kroz prostor i vrijeme, te time zadovoljava glavnu potrebu, potreba za transgeneracijskom egzistencijom. Miroslav Novak u radu *Identificirati, reagirati i povezati – o znanju i vještinama potrebnim za moderno upravljanje arhivskim i registaturnim gradivom* radu istače da su izazovi na području edukacije i obuke arhivista kako bi obuhvatili cjelokupni životni ciklus gradiva znatni, kompleksni i stručno zahtjevni. Stvaratelji koji implementiraju informatičku tehnologiju u dokumentacijski sustav, i digitalizacija arhivskoga i registaturnoga gradiva bitno utječu na postojeću arhivsku paradigmu i ustaljene proaktivne postupke struke. Neophodno je konstanto promišljanje, provjera i razvoj korpusa stručnoga arhivskoga znanja i kompetencija. Postojeći obrazovni sustav treba formalizirati, promicati specifične vještine, a obuku individualizirati. Arhivske institucije trebaju oblikovati i promicati nove specijalnosti i nove profile stručnjaka, poput informatičara, arhivskih pedagoga i sl. Profili stručnjaka suvremenih arhivskih i uredskih djelatnika trebaju se temeljiti na analizama i raznim statističkim indikatorima, uzimajući u obzir uredsko poslovanje, opći društveni i tehnološki razvoj, arhivska znanja, kao i pomoćne arhivske znanosti. Mikhail Larin u radu *E-dokumenti i arhiviranje: Teorijski aspekt* piše da je razvoj teorijskih aspekata očuvanja arhivskih e-dokumenata u suvremenim uvjetima izuzetno bitan. Znanstvenici i istraživači iz mnogih zemalja aktivno rade na tim pitanjima. Ruski znanstvenici i istraživači posebice proučavaju različite aspekte arhiviranja elektroničkih (digitalnih) dokumenata. Nacionalni projekt *Digitalna štedljivost* istražuje i nastoji naći rješenje za praktične probleme na području elektroničkoga gradiva: nazivlje, odabir dokumenata za trajnu pohranu, izrada informacijskih sustava arhiva, stvaranje Centra za pohranu elektroničkih dokumenata. István Hegedus u svojem radu *Mađarska strategija digitaliziranja javne zbirke i njezin utjecaj na Državni arhiv Mađarske* predstavlja strategiju digitalizacije mađarske vlade, politiku arhivskoga sektora i nacionalni program baze podataka. Na primjeru Mađarske pokazuje se sadašnji utjecaj društvene promjene na arhivski sustav. Digitalna objava gradiva omogućava korisnicima veću kvalitativnu i kvantitativnu dostupnost dokumenata. Slobodan pristup gradivu, neovisno o lokaciji, povećava društvenu korisnost. Strategija digitaliziranja javne zbirke preoblikuje samu zbirku, kao i njezino shvaćanje u društvu. Trenutačna transformacija sektora kulture treba ojačati informativnu funkciju i ulogu arhiva, što je važan korak ka unifikaciji nacionalne i međunarodne kulturne tradicije i kulturne jednakosti. Elisabeth Schöggel-Ernst u radu *Razvoj arhivske znanosti u svjetlu znanstvene izobrazbe u Austriji* navodi da je Institut za austrijska povijesna istraživanja utemeljen 1854. godine radi metodološkoga treninga i prakse pomoć-

nih povijesnih znanosti. Institut se je od 1874. godine razvio u jedinu postojeću austrijsku školu za akademsku izobrazbu arhivista, dugo vremena usredotočenu na pomoćne povijesne znanosti. Strukturalne promjene i zahtjevi arhivista doveli su do prilagodbe nastavnoga programa kako bi se uveo moderni razvoj arhivske znanosti i prakse. Tijana Rupčić u svojem se članku *Arhivistika u sveučilišnim studijskim programima u Republici Srbiji* bavi sveprisutnim pitanjima o ulozi povijesnoga arhiva u Republici Srbiji. Za razliku od ostalih zemalja iz bivše Jugoslavije i obližnjih država, Republika Srbija još uvijek nema zakon o arhivima koji bi odgovarao suvremenom vremenu. Nedostatak adekvatnoga zakona stvorio je kaos, a donekle obeshrabruje činjenica da danas, kada su u središtu pozornosti digitalizacija i e-arhivi, arhivisti u Republici Srbiji još uvijek pokušavaju riješiti probleme koje su europski i svjetski arhivi odavno riješili. Manja Konkolić u radu *Zaštita arhiva u Republici Sloveniji* piše da Republika Slovenija ima arhivsku mrežu koja se sastoji od javnih arhiva i tri arhiva Katoličke crkve. Zaštita arhivskoga gradiva treba biti cjelovita, uz pažljivo planiranje i organizaciju, odgovarajuću tehničku zaštitu i pohranu, izobrazbu zaposlenih u arhivima, dobro poznavanje problema i mogućih rizika, kako bi se ostvarila visoka razina zaštite kulturnoga nasljeđa – arhivskoga gradiva.

U broju 2 objavljeni su radovi teme *Odjeci društvenih promjena na arhivsku teoriju i praksu*. Prvi je rad Petera Pavela Klasinca *Arhivska znanost u oluji*, u kojem autor iznosi svoje poglede na mogući suživot između rapidnoga razvoja informatičkoga društva i arhivske teorije i prakse, odnosno arhivske znanosti koja se danas definira kao samostalna, akademska, interdisciplinarna i multidisciplinarna znanost. Arhivisti su danas suočeni s pitanjima koja traže odgovor: kako izbjeći svakodnevne udare digitalizacije, zaštita osobnih podataka, umjetna inteligencija, *blockchain* i drugo. Na kraju, jedini je odgovor da razvoj arhivizma leži u kvalitetno, akademski obrazovanom osoblju, koje će kroz puni studijski program neovisnoga studija arhivistike proizvesti stručnjake sposobne za istraživanja u svim arhivskim stručnim, tehničkim i znanstvenim područjima. Države, koje su utemeljitelji arhiva, moraju pronaći sredstva za edukaciju arhivista na sve tri akademske razine. Samo će prvostupnici, magistri i doktori arhivske znanosti moći razvijati arhivsku znanost jednakopravno drugim znanostima. Andrei Rybakou u radu *Utjecaj moderne informacijske tehnologije na shvaćanje temeljnoga objekta arhivske znanosti* posvećuje se problemu određivanja glavnoga objekta arhivske znanosti. Tradicionalno, arhivski dokument je objekt arhivske znanosti. Međutim, pod utjecajem moderne informacijske tehnologije vrste dokumenata i njihov sadržaj znatno su se promijenili, te neki arhivisti vjeruju da glavni objekt arhivske znanosti nije dokument, nego informacija. Ipak, za arhiviste nije bitan samo sadržaj, nego i kontekst, odnosno autorstvo dokumentirane informacije, vrijeme i mjesto njezina nastanka, i druge značajke koje nam omogućuju da rabimo informaciju kao dokaz, potvrdu, potvrjepu, što znači da arhivski dokument i dalje ostaje glavni objekt istraživanja arhivske znanosti. Pavlina Bobič u radu *Dostupnost arhiva, dostupnost znanja* piše kako je, sa stajališta pohrane izvori-

noga arhivskoga gradiva, koncept autentičnosti duboko usidren u samom pojmu arhiva. U radu izlaže dio istraživačkih metoda i tehnika koje povjesničari rabe u svojem traženju izvornoga arhivskoga gradiva te dilema koje su nužno povezane s (ne)dostupnošću istoga. Koliko je važna i informativna uloga arhivista u povjesničarskom stvaranju znanja? Utječe li bitno stručnost arhivista na teme i obim rada istraživača i istodobno im pomaže u povećanju znanja o relevantnom arhivskom gradivu raspršenom u fondovima i arhivima više zemalja? Arhivisti imaju bitnu ulogu ne samo u stvaranju informacija koje dovode do društvenoga i povijesnoga znanja, nego i u rekonstrukciji društvene memorije, koja nikada ne smije izblijedjeti. Azem Kožar u radu *Utjecaj društvenih promjena na statusnu poziciju arhiva i razvoj arhivske djelatnosti Bosne i Hercegovine (1990-2018.)* ističe da nakon ratnoga sukoba u BiH (1992.-1995.) tranzicijske promjene društva još uvijek traju i imaju izravan odraz na status arhiva, odnosno upravljanje arhivima i razvoj arhivske djelatnosti u cjelini. Do rata jedinstvena arhivska služba (Arhiv BiH s matičnom funkcijom i osam regionalnih arhiva) razjedinjena je i organizirana prema novom administrativnom ustroju zemlje (država, dva entiteta, deset kantona i Brčko distrikt). Decentralizacija poprima obilježja anarhije, što u dobroj mjeri usporava razvoj arhivske djelatnosti BiH. Na stanje arhivske aktivnosti presudno utječe neadekvatna percepcijska uloga i značenje arhiva od strane društveno-političkih struktura. Stefano Allegrezza u svojem radu *Važnost osobnih i obiteljskih digitalnih arhiva za novo poimanje arhivske discipline* nastoji osvijetliti kako je transformacija društva, posebice takozvana digitalna revolucija, dovela do važnih promjena načina upravljanja osobnim i obiteljskim arhivima, posljedično do potrebe za znanjima, vještinama i sposobnostima arhivske domene. "Arhivska potreba" možda nije prepoznata i dobro definirana, ali je izuzetno konkretna i urgentna, i osjeća ju svatko. Ta situacija može biti izvanredna prigoda za pokretanje masivne obuke o osobnom digitalnom arhiviranju, približiti "obične ljude" arhivskoj struci te ohrabriti prepoznavanje zvanja arhivista. Arhivska znanost ima priliku izići iz "zone ugodé", postati disciplina koju svi prepoznaju te dobiti dobro afirmiranu "društvenu" dimenziju. Aleksander Lavrenčić u svojem radu *Arhivska znanost / arhivologija i audio-vizualni arhivi ili audio-vizualni arhivi i arhivska znanost / arhivologija* opisuje odnos između audio-vizualnih arhiva i arhivske znanosti ili arhivologije. Iako čovječanstvo od prahistorije svoje želje iskazuje na vizualni način, čuvanje audio-vizualnoga materijala omogućeno je tek napretkom tehnologije krajem 19. i u 20. stoljeću. Audio-vizualna arhivologija važan je dio arhivske znanosti / arhivologije. Pohrana digitalnoga nastaloga gradiva u budućnosti znatno će smanjiti razliku između klasičnih i audio-vizualnih arhiva. Bogdan-Florian Popovici u radu *Izazovi arhivističke obrade* ističe da je obrada gradiva jedna od glavnih aktivnosti arhivskoga rada i čini se kako se temelji na zajedničkim načelima i shvaćanju. Dio arhivskih praksi nije u potpunosti usklađen s tim načelima i shvaćanjima, ali arhivi još uvijek postoje i korisnici još uvijek koriste gradivo. Stoga se postavlja pitanje jesu li arhivska načela kulturno uvjetovana i u kojim uvjetima arhivistička obrada, kako je prezentirana u među-

narodnoj stručnoj literaturi, može poboljšati vrijednost arhivskoga rada. Relevantni rad mora uzeti u obzir i praktičnu stvarnost izvora i potrebe korisnika. Moderna tehnologija dovodi do transformacija arhivističke obrade, pretvarajući ju iz fizičke u virtualnu, čime reducira važnost fizičke lokacije gradiva u spremištima u odnosu na logička svojstva gradiva. Grazia Tatò u radu *Arhivi i društvo* navodi da je odnos između arhiva, arhivske znanosti i društva neophodan, elementaran i genetičan. Arhivi su zapravo shvaćeni kao izraz samoga društva, pravnih i privatnih osoba, oduvijek snažno povezani s društvom i njegovim razvojem. Interakcija između arhiva i društva, promjene vlada i institucija oduvijek utječu na teritorijalnu podjelu arhiva, njihovu organizaciju, razinu autonomnosti, odabir koje će dokumenti biti sačuvani, odnos s korisnicima. Magdalena Marosz u radu *Uloga društvene komunikacije u suvremenom arhivskom menadžmentu: Pokušaj predstavljanja dinamike arhiv – istraživač – kolektiv – u kontekstu suovisnosti između povijesti i mita* elaborira da društvena komunikacija, koja je nesumnjivo povezana s različitim društvenim promjenama, posebice u društvima u razvoju, znatno utječe na upravljanje raznim vrstama arhiva. Društvena komunikacija također ima veliki utjecaj na percepciju arhiva u javnosti i razumijevanje njihove uloge u društvu. Stoga bi arhivi, očekujući društvene promjene, trebali utjecati ne samo na svoje vlastito održavanje, nego i na svoju ulogu u javnosti, čime bi postigli da arhivi zadovolje društvene potrebe, a institucije obrazovanja i kulture koriste arhivske izvore u svojem odnosu s lokalnim zajednicama. Arhivi imaju šansu sudjelovati u oblikovanju društveno-povijesne svjesnosti, odnosno interpretaciji povijesti i mitova, ne samo svojim uslugama istraživačima i korisnicima, nego i samostalno. Maryna Palienko u svojem radu *Društveno-kulturna misija arhiva i nove strategije arhivskoga upravljanja* analizira ulogu arhiva u razvoju društva, očuvanjem dokumentacijskih evidencija, kolektivne i individualne memorije, kulturnoga i povijesnoga nasljeđa. Informacijska tehnologija, stalne promjene društva, potreba osiguranja autentičnosti gradiva i njegove pohrane u digitalnom dobu, razvoj novih modela komunikacije između arhiva i korisnika, te novi zahtjevi društva novi su izazovi za arhive i arhivski menadžment. Društveni mediji i Internet pružaju novu mogućnost interakcije između arhiva i društva. Markus Schmalzl u radu *Novi izazovi za načelo provenijencije u digitalnom svijetu?* piše kako načelo provenijencije, prihvaćeno i usvojeno od većine arhiva omogućava istraživanja i interpretaciju podataka u njihovu izvornom kontekstu. Međutim, nove vrste međusobno povezanih sustava za upravljanje podacima, koji se koriste u znanosti, upravi i vladinim tijelima nadilazi načelo provenijencije i vertikalno i horizontalno. Arhivska znanost treba odgovoriti na nove izazove, a norme ISDF i ISDIAH (opis funkcija i opis ustanova s arhivskim gradivom) tek trebaju opravdati svoje postojanje. Mojca Kosi u radu *Projekt e-ARH.sl 2016-2020.: Rješenje za ranjive skupine* navodi da je inspiracija i motivacija za razvoj e-ARH.sl u razdoblju od 2016. do 2020. vizija kako će sve zainteresirani korisnici moći pristupiti s bilo koje lokacije najboljemu e-rješenju da bi se e-arhivski zapisi koristili i sačuvali. Dostupnost e-arhivskoga gradiva jedan je od prioriteta, stra-

teških ciljeva e-ARH.sl za razdoblje od 2016. do 2020. i istodobno predstavlja implementaciju različitih propisa koji od slovenskih javnih arhiva traže da svoje usluge osiguraju ranjivim skupinama (gluhi, nagluhi, slijepi, slabovidni) ne bi li im se približila punoća bogatoga slovenskoga arhivskoga nasljeđa. Aliya Mustafina u radu *Stvaranje e-arhiva u Kazahstanu* opisuje sadašnje stanje i glavne pravce razvoja kazahstanskih arhiva u okviru “digitalne države”. Razmatraju se problemi dugoročne pohrane e-dokumenata i baza podataka s nakladnim mogućnostima njihova upravljanja, i pomoću *bigdata* tehnologija. Opisuje se implementacija projekta s ciljem stvaranja “unificiranoga e-arhiva dokumenata”.

Manji dio održanih izlaganja tiskan je u časopisu *Atlanti+* br. 29/2. Prvi je rad *Arhivska znanost kao informacijska znanost* Pekka Henttonena, u kojem raspravlja kako je arhivska znanost znanost kontekstualnoga transfera. Kontekstualni transfer prijenos je informacije iz jedne točke u vremenu i prostoru u drugu točku u vremenu i prostoru. Arhivska znanost proučava kontekstualni transfer: što čini informaciju uporabljivom, koje informacije treba prenijeti, kako informacije treba organizirati, sačuvati i obraditi, za što se koristi prenesena informacija i kakvo djelovanje informacija ima na pojedince i društvo. Takvo poimanje sadržaja arhivske znanosti izričito je sukladno s drugim informacijskim znanostima i otvara razne mogućnosti, kako za profesiju tako za istraživače. Pétria de Vaal i Antonio Monteduro u radu *Prevođenje arhiva* iznose neke od općih razmatranja u vezi s potrebom prijevoda arhivskih termina, kako bi bila postignuta jasna identifikacija naziva dnevno rabljenih u arhivskim aktivnostima i puno podudaranje njihova značenja u različitim jezicima. U radu je naveden primjer afrikanskoga jezika te su istaknuti izazovi prijevoda arhivske terminologije na taj mladi jezik. Na jednoj je strani mogućnost stvaranja novoga, odgovarajućega nazivlja, na drugoj strani izazov postojeće engleske terminologije. Marie Ryantova u radu *Arhivska znanost u Češkoj Republici* navodi da se je arhivska znanost u Češkoj počela razvijati tek 1918. godine, nakon utemeljenja Čehoslovačke Republike, a pravi je razvoj doživjela poslije Drugoga svjetskoga rata. Kada je počelo raspravljanje o teorijskim pitanjima, iskovan je naziv *arhivistika*, pod utjecajem slovačke terminologije, prvo za arhivsku teoriju nasuprot arhivskoj praksi, a potom kao kompleksni stručni izraz za arhivsku znanost u njezinu teorijskom i primijenjenom obliku. Ipak, u Češkoj se i dalje preferira izraz *arhiviranje*. Sada je arhivska znanost (ili teorija) prvenstveno limitirana na definiciju važnih arhivskih termina i uređenje arhivske terminologije, pitanja odabira i preuzimanja arhivskoga materijala te postupanja s istim. Paul V. Dudman u radu *Usmena povijest i zajedničko pamćenje: Dokumentiranje glasova izbjeglica i izazovi arhivskoga opisa* istražuje pojam očuvanja prava izbjeglica u gradivu koje pohranjujemo, arhivsko društveno angažiranje i zagovaranje u odnosu na izbjeglice i tražitelje azila u Londonu, kako bi se proučilo dokumentiranje njihovih priča putem *bottom-up* metode (“odozdo prema gore”) usmene povijesti i uporaba predmeta i tkanina kao sredstava čuvanja kolektivne memorije i novih modela predstavljanja, uz tradicionalnu pisanu riječ. Obradena je uloga etike i arhiva u dokumentiranju pod-

zastupljenih zajednica. Arhiv Vijeća za izbjeglice Sveučilišta istočnoga Londona rastuća je zbirka arhivskoga materijala koji dokumentira iskustva izbjeglica. Tekst prikazuje rad Arhiva, proučavajući samu prirodu onoga što podrazumijevamo pod konceptom arhiva, i istražuje izazove *bottom-up* metodološkoga pristupa kao podrške u očuvanju kolektivne memorije izbjeglica, migranata i tražitelja azila, na način koji omogućava da se na najbolji mogući i pozitivan način dokumentira i čuju njihovi glasovi. Abdul Mohsin Said Al Hinai u radu *Arhivska znanost i utjecaj društvenih promjena na arhive / arhivsku znanost* piše da je arhiv po definiciji zbirka povijesnih dokumenta ili zapisa koji pružaju informacije o mjestu, institucijama ili grupama ljudi. Sve su informacije koje arhivi pružaju pamćenje naroda, u pisanom ili e-obliku. U radu daje pregled različitih ideja, teorija i pogleda na arhivsku znanost, kako društvo kroz različita razdoblja shvaća arhivsku znanost i kako na nju utječu društvene promjene, posebice u Omanu. Izazov su regulative o dostupnosti gradiva donesene u mnogim zemljama. Usvaja se novo obrazovanje, koje modificira i poboljšava arhivsku znanost, a moderne generacije znanstvenika obučava kako i zašto kreirati arhive. Informacije s Interneta i društvene mreže utječu na rad sa zapisima. Tatjana Hajtnik u radu *Digitalno doba: Vrijeme transformacije javnih arhiva* ističe da izazovi dugotrajne pohrane digitalnih zapisa u arhivima postavljaju neizbježne zahtjeve za revolucioniranjem arhivske prakse. Digitalizacija i digitalna transformacija nije nešto o čemu trebaju razmišljati samo poduzeća, kako bi bila učinkovita i konkurenta, nego i javni arhivi trebaju revidirati svoje poslovne postupke. Ukratko se predstavlja rad arhiva tijekom različitih razdoblja društvenih i tehnoloških promjena. Javne arhive moguće je transferirati u moderne digitalne arhive uporabom postojeće digitalne tehnologije.

Atlanti, časopis Instituta, međunarodna je revija za modernu arhivsku teoriju i praksu. Izlaganja su tiskana na engleskom, talijanskom, slovenskom ili na jeziku po izboru izlagača. Svako izlaganje opremljeno je sažetkom na engleskom, talijanskom i slovenskom jeziku, i na jeziku i pismu autora rada (bjeloruski, hrvatski, mađarski, njemački, ruski, srpski, talijanski i ukrajinski jezik te latinica i ćirilica) te sažetkom na engleskom jeziku. Glavni i odgovorni urednici su Peter Pavel Klasinc i Grazia Tatò. Nakladnici su Međunarodni institut za arhivsku znanost Trst i Maribor, Državni arhiv u Trstu i sveučilište Alma Mater Europaea iz Maribora. *Atlanti+* međunarodna je znanstvena revija za suvremenu arhivsku teoriju i praksu, u izdanju Međunarodnoga instituta za arhivsku znanost Trst i Maribor i Alma Mater Europaea iz Maribora. *Atlanti+* izlaze na engleskom jeziku. Glavni je urednik Peter Pavel Klasinc.

Živana Hedbeli